

kristijane sploh pobijati in klati. Ropali so po mestu, zažigali in morili. Mesto je skoro vse zgorelo. Ubitih je bilo do 800 kristjanov, mej njimi 67 angleških vojakov in angleški konzul, katereda so Turki na kose raztrgali in sežgali. V pristanu navzočne ladje so mesto bombardirale. Zdaj se v Kandiji 6000 evropskih vojakov, kateri vzdržujejo mir.

Francija. — Dreyfussova zadeva je prouzročila zopet krizo; vojni minister general Zurlinden se je tudi izrekel proti reviziji Dreyfussove pravde, a listi poročajo, da se izrekel proti njej tudi predsednik Faure. Ako je slednje resnično bo moralo odstopiti celo ministerstvo, v prvem slučaju pa odstopi samo general Zurlinden.



Obrtnija.

Trgovska in obrtnijska zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

XV. Zbornični tajnik poroča, da je J. K. vsled ukaza c. kr. deželne vlade z dne 13. junija 1890, št. 6946 pravilno dokazal izučbo za nožarski obrt in za obrt kovačev, ki izdelujejo fino blago ter da je pri tem obrtu več let delal, dalje da od II. poluletja 1890 izvršuje v Ljubljani samostojno nožarski obrt, od II. poluletja 1897 pa tudi trgovino z biciklji. Ker je biciklje tudi popravljaj, je nastalo vprašanje, če je v to opravičen. Po § 38. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39 sme imetelj trgovskega obrta v ožjem smislu (§ 1. točka 3) samo tedaj obrtovne izdelke po rokodelsko narejati in podelovati, kadar je zadostil propisom § 14. o rokodelskih obrtih. Kot trgovec s kolesi I. K. torej ni opravičen popravljati koles. Ker se je pa nožarskega obrta in obrta kovačev, ki izdelujejo fino blago, pravilno izučil in sedaj že od 1890 l. samostojno izvršuje nožarski obrt, nastane vprašanje, če v obrtne pravice nožarjev spadajo tudi manjša popravila koles. Po mnenju odsekovem ne morejo vozni koles le mehaniki, temveč tudi ključavničarji, kovači za izdelovanje finega blaga in nožarji popravljati, ker so ta popravila le majhna zboljšanja in večinoma le v tem obstoje, da se na kolesih nadomeste pokvarjeni deli z novimi, katere se ima v zalogi, ali se jih dobi od trgovca z biciklji ali iz tovarne. Novih delov rokodelci ne izdelujejo, ker bi bili ti v primeri z nizkimi tovarniškimi cenami predragi. Ker imajo ključavničarji in nožarji za ta popravila potrebno orodje in morejo imeti v stroki toliko znanja, katero pri takih majhnih popravilih potrebujejo, se more po pravici trditi, da so opravičeni, izvrševati taka dela. Da popravila niso težka, se more sklepati tudi iz tega, da mnogi kolesa sami izdelujejo, če tudi niso tovarnarji strojev, ključavničarji ali mehaniki, in da mnogi lastniki koles male poprave na kolesih sami izvršujejo. Če bi se priznala pravico le mehanikom, od katerih mnogi ne utegnejo mehanizma koles niti poznati, bi se z ozirom na to, da morejo mehaniki le v velikih mestih biti, zelo podražilo popravljanje koles,

celo škodovalo bi se kolesni industriji. Večkrat znašajo popravljalni stroški le par krajcarjev in z vožnjo tja in nazaj bi se izdatki za kolo tako povečali, da bi ne bili v nobenem razmerju s pravim delom. Odsek torej predlaga: Zbornica naj se v smislu tega poročila izreče na c. kr. deželno vlado. Zbornični svetnik Jos. Lenarčič priporoča predlog, ker za popravljanje koles, kakor so navadna, ni potrebno nobeno posebno mehanično znanje. Če bi se priznala pravica za popravila le mehanikom, bi na deželi ključavničarji koles tudi ne popravljali in bi popravljalni stroški vsled prevažalnih stroškov previsoko narastli. Če pa more ključavničar ta popravila izvrševati, more to storiti tudi nožar in kovač za izdelovanje finega blaga. — Predlog se sprejme.

XVI. Zbornični tajnik poroča, da je tvrdka: „Styria“ tovarna za biciklje I. Puch-a v Gradcu zglasila pri mestnem magistratu v Ljubljani ustanovitev popravljalnice k glavnem podjetju v Gradcu in je prosila za odobritev podjetja. Tvrdka jamči za svoja vozna kolesa tri leta in ker mora vse mej tem časom nastale škode brezplačno popraviti, je ustanovitev delavnice potrebna, katero bo M. R. vodil in se kupčijsko vodstvo poveri. F. Č.

Zgornja trgovsko-sodno protokolovana tvrdka ima svoj sedež v Gradcu in pravico za tovarniško izdelovanje koles in njih delov. Mestni magistrat vpraša, če je to delavnico za popravila v smislu § 40. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, smatrati za podružnico ali za samostojno podjetje. Iz vloge tvrdke je posneti, da bo v Ljubljani svoja. v glavnem podjetju v Gradcu izdelana vozna kolesa prodajala in da bo pri nji kupljena pa poškodovana kolesa dajala popravljati. Podjetje v Ljubljani ne bo skladišče za shranjenje vozni koles in teh delov. Samostojno podjetje delavnica v Ljubljani ne bo, ker bo oba voditelja tvrdka le v tem poverila, da bodeta njena v Gradcu v glavnem podjetju izdelana vozna kolesa prodajala in poškodovana popravljala. Tuji izdelki se torej v popravljalni delavnici v Ljubljani ne bodo prodajali in se tudi nova vozna kolesa ne bodo izdelovala, da bi se ta po naročilu ali brez tega oddajala kupovalcem. Iz tega se je moral odsek preveriti, da je podjetje imenovane tvrdke le podružnica glavnega podjetja v Gradcu in vsled tega predlaga poročevalec: Zbornica naj se v smislu tega poročila izreče na mestni magistrat. — Predlog se sprejme.

Predsedstvo prevzame zbornični podpredsednik Anton Klein.

XVII. Zbornični svetnik Iv. Baumgartner poroča, da je c. kr. namestništvo v Inomostu povodom nekega priziva zastopalo pravno mnenje, da je (stalnim) obrtnikom, ki imajo pravico tržiti s predmeti vsakdanje porabe, dovoljeno tudi prodajati te predmete v in zunaj občine svojega stojišča in to od hiše do hiše in na odprti cesti, ne da bi imeli v to poseben

obrti list (§ 60 odstavek 2. o. r.). Zbornica posestrima v Bolcanu vidi v tem odstavku zakona izjemno določilo od načela, postavljenega v odstavku 1., katero opravičuje kolikor mogoče široko razlago. Izrazila je torej svoj pravni nazor tako, da more stalni trgovec s sadjem in zelenjavo izvrševati prodajo svojega blaga od hiše do hiše in na cesti le tedaj, če ima razun obrtnega lista, glasečega se na trgovino s sadjem in zelenjavo še poseben obrtni list, glaseč se na pravico, § 60 odstavek 2. o. r., katerega izdati ima pravico obrtna oblast z ozirom na krajevne razmere. Oziraje se na načelno važnost tega predmeta prosi bolcanska zbornica posestrima, da zbornica naznani svoje pravno mnenje.

Pri presoji tega slučaja si je treba celi § 60. predočiti. Ta spada k četrtemu glavnemu delu obrtnega reda, ki se peča z obsegom in izvrševanjem obrtnih pravic. Ta glavni del ima določila o stalnih obrtovališčih, podružnicah in zalogah, obrtovanjih izven stanovišča, agentih, krošnjarstvu, prometu čez mejo itd. § 60 se glasi: „Samo taki, ki imajo po postavi o krošnjarstvu (po hišnem kramarstvu) pravico do tega, smejo — razven na semnjih — z blagom hoditi okoli od kraja do kraja ponujaje ga na prodaj, ter nositi od hiše do hiše blago in prodajati ga“.

Ta prepoved vendar ne velja za take, kateristvari vsakdanjega potroška ali použitka, kakor so n. pr. mleko, surovo maslo, ovočje (sadje), zelenjava ali prikuha, cvetljice, drva i. t. d. po hišah ali na ulicah prodajajo.

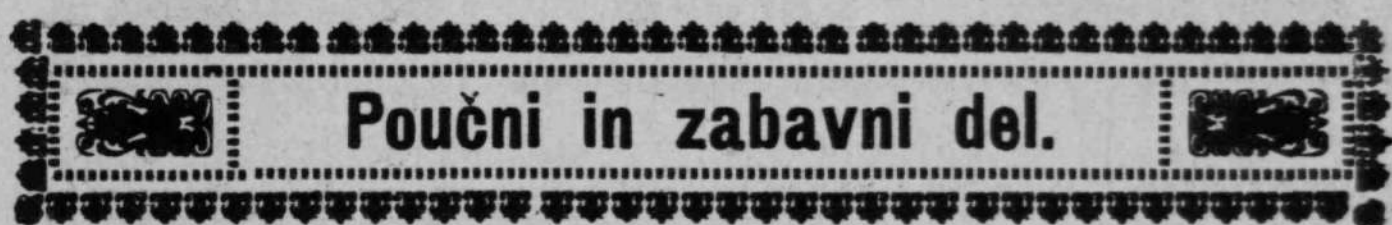
Tudi je obrtovnemu oblastvu pripuščeno v njegovem kraju stanujočim manjšim obrtnikom, da bi lažje izhajali, dovoliti, da smejo znotraj občine blago svojega dela od hiše do hiše noseč prodajati“.

Ta paragraf je v obrtnem redu z dne 20. decembra 1859. drž. zak. št. 227 v dveh zapopaden. 1. odstavek § 60. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, je stari § 51, ki ima naslov „Krošnjarji“. 2. in 3. odstavek § 60 obsega stari § 52, ki nosi naslov. „Izjeme določil zgornjih paragrafov“. 1. odstavek tega se glasi: „V prejšnem paragrafu izgovorjena prepoved ne velja za take obrtnike, ki sploh potrebne reči vsakdanjega užitka kakor n. pr. mleko, surovo maslo, sadje, zelenjavo, cvetljice, drva itd. po navadi vsacega kraja od hiše do hiše noseč ali na ulicah prodajajo“.

Če primerjamo to besedilo z 2. odstavkom § 60. se vidi, da postavodajalec obrtnikom s stalnim obrtovališčem ni hotel te pravice dati. Mislil je le na majhne obrtnike, ki ob določenih dnevih v jednom kraju predmete vsakdanje porabe od hiše do hiše ali na cesti ponujajo. Na one, ki imajo stalno obrtovališče, se tu ni mislilo, ker drugače bi se bilo v § 39 zakona z dne 15. marca 1883 sprejelo še drugo določilo, kot to, da oni, ki izvršujejo prosti ali rokodelski obrt, morejo v občini svojega stanovališča več stal-

nih obrtovališč imeti in te znotraj občine na drugi prostor premestiti, a vendar morejo v vseh slučajih napraviti naznanilo na obrtno oblast. Odsek je torej mnenja, da 2. odstavek § 60 ne meni stalnih trgovcev, temveč posebno vrsto trgovcev, katera je krajevna navada vzgojila, da en kraj lažje in ceneje preskrbe. Če hoče stalni trgovec s sadjem in zelenjavo tudi to pravico imeti, mora to opravilo pri obrtni oblasti zglasiti in poseben obrtni list imeti. Poročevalec predlaga torej imenom odseka: Čestita zbornica naj se izreče v smislu tega poročila.

Predlog se sprejme.



Poučni in zabavni del.

Povesti

pokojnega Ivana Petroviča Belkina.

(Ruski spisal Puškin, poslovenil Z.)

I. Strel.

1. Steljala sva se.

Baratinjskij!

Prisegel sem, da bom streljal po pravilih dvoboja.
(Za njim ostal je še moj strel.)

»Večer na prenočišču.«

Bivali smo v mestecu. . . . Življenje armanskega častnika je znano. Zjutraj se uči v jahalnici; opoldne obeduje pri polkovem poveljniku ali v židovski krčmi; zvečer pije punč ter kvarta. V . . . ni bilo ni jedne gostoljubne hiše, ni jedne neveste, zbirali smo se drug pri družem, kjer nismo videli ničesar razven svoje uniforme.

Samo jeden človek je bil v naši družbi, ki ni bil vojak. Imel je kakih 35 let in zategatelj smo ga nazivali starčka. Skušnja mu je dajala mnogo prednosti pred nami; vrh tega pa je močno vplival na naše mlade duhove sè svojo mračno, kruto nrajvo in sè svojim hudobnim jezikom. Neka tajnost je obkrožala njegovo usodo, delal se je Rusa, a nosil je inostransko ime. Nekdaj je služil pri huzarjih in bil je srečen; nihče ni vedel uzroka, zakaj je izstopil in se naselil v revnem mesteci, kjer je živel ob jednom revno in zapravljivo; hodil je vedno peš, v ponošeni črni suknji, a njegova miza je bila vedno pogrnjena za vse častnike našega polka. Res, obed njegov obstal je iz dveh ali treh jedil, ki so bila pripravljena za doslužene vojake, a šampanjca so pri tem le redko točili. Nikdo ni vedel niti za njegovo premoženje niti za njegove dohodke, in nikdo se ni osmelil ga o tem spraševati. Nahajale so se pri njem knjige, večidel vojaškega zadržaja in romani. Posojeval jih je rad vsakemu, kdor jih je želel brati, nikomur jih ni bilo treba vrniti, zato pa tudi ni dobil nobene nazaj. Glavno njegovo opravilo je bilo streljanje s pištolo. Stene njenove sobe so bile zse prebite od krogelj, vse luknjičaste, kakor strd bučelin. Bogata zaloga pistol je bila jedina razkošnost revne kočje iz blata, v kateri je živel. Izurjenost,